

Výrobní defekty na pražském groši Václava IV.

Jan BOUBLÍK

NL 73, 2018, s. 139–145

Defects in production of one Prague grossus struck under Wenceslas IV

Defects in coin production represent the known sorts of anomalies in the striking process which are connected with inattention of the minter or his assistant. The defective coins are characterized by the fact that they were struck twice of the same pair of dies by mistake. This kind of defective product appeared among coins found on the cadastral territory of Dřevěnice (Jičín district). Among other coins, there was one Prague grossus of Wenceslas IV showing traces of overstrikes by the same dies. The mentioned anomaly illustrates combination of several defects emerged during the striking process. Besides the minting mistakes – the coin is double-struck, the dies are displaced, the upper die is not fully struck or double-struck – there is a mistake in the die-engraving job: the letter 'T' in the word 'TERCIVS' is missing on the obverse die.

🔑 *Prague grossus; anomaly in striking; defect in production; defective coin; Wenceslas IV of Luxembourg (1378–1419); Dřevěnice (Jičín district) [CZ].*

🔑 *pražský groš; anomálie ražební; defekt výrobní; chyborážba; Václav IV. (1378–1419); Dřevěnice (okr. Jičín).*

Přeražby provedené novějšími razídky na jiných starších středověkých mincích jsou z numismatické literatury dostatečně známy. Z období 10. století byly popsány např. nálezy z Poděbrad¹ nebo ze slezské Gębice (Karlsdorfu)² obsahující celkem 29 přeražeb denárů bavorsko-švábského typu a denárů se širokou rukou. Některé z těchto přeražeb mohly souviset s důvody obsahovými, technologickými nebo ekonomickými. Uvedený numismatický materiál bývá leckdy velmi cenným

* PhDr. Jan BOUBLÍK, Národní muzeum (Praha), jan_boublik@nm.cz. Předložená práce vznikla za finanční podpory Ministerstva kultury v rámci institucionálního financování dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace Národní muzeum (DKRVO 2019–2023/11.V.a, 00023272).

¹ LUKAS, Jiří – POLANSKÝ, Luboš: *Přeražby českých denárů z poděbradského nálezu. K otázce vnitřní chronologie nejstarších variant mladšího bavorsko-švábského typu a denárů se širokou rukou*, Numismatický sborník 22, 2007, s. 39–90.

² LUKAS, Jiří – POLANSKÝ, Luboš: *Přeražby českých denárů z nálezu Gębice [Karlsdorf]. K otázce vnitřní chronologie nejstarších variant mladšího bavorsko-švábského typu a denárů se širokou rukou II.*, Numismatické listy 65, 2010, s. 147–160.

pramenem pro stanovení chronologické posloupnosti určitých variant téhož nominálu, resp. pro ověření správnosti aktuálně používané chronologie. Vzácné doklady přeražeb české brakteátové mince zmiňuje Walter Schwinkowski ve svém zpracování mincovního depotu ze saské Grünrody.³ Uvedený soubor obsahuje přes 1500 mincí, z toho několik desítek tvoří brakteáty s viditelnými stopami přeražby. Z nich autor dokázal identifikovat 3 brakteáty míšeňských markrabat ražených na velkých brakteátech Přemysla I. Otakara.⁴ Podobné ražební anomálie, avšak z období grošového, přinesla ve svém zpracování mincovního nálezu z Hradce Králové Dagmar Vorlová. Jedná se o sedm pražských grošů Jana I. Lucemburského přerážených razídkou Karla IV.⁵ Jiný pražský groš Karla IV., ražený na střížku stejného nominálu Janova, byl publikován v grošové části Chaurovy numismatické sbírky.⁶ Smysl této mincovní činnosti, při níž byly některé z grošů Jana I. Lucemburského znovu raženy pomocí ražebních kolků jeho syna Karla, není zatím zcela jasný. Nezpochybnitelný význam pro chronologii české drobné mince 15. století představuje zachovaný peníz se lvem a čtyřrázem, ražený na vídeňském feniku mincmistra Niclase unterm Himmel, který vznikl po roce 1426.⁷ Tato výrobní anomálie potvrzuje všeobecně přijímanou myšlenku o vybíjení peněz na čtyřhranném střížku ještě ve 20. letech 15. století. Skutečnost, že mohly být vídeňské feniky v některých případech přeráženy českými penězi se lvem a čtyřrázem potvrzují další zachované exempláře těchto mincí.⁸

Z odborné literatury jsou známy doklady přeražeb i z doby mnohem pozdější. Jedná se např. o jednokrejcarý Františka II. z pražské mincovny s letopočtem 1800, kterými byly přeráženy starší mince stejného nominálu z let 1779–1790.⁹ Patrně všeobecně nejznámější novověké přeražby reprezentují 7krejcarý Františka II. z roku 1802 ražené na střížcích 12krejcarů téhož panovníka z roku 1795.¹⁰ Přesto, že mezi nejstaršími a nejmladšími uvedenými příklady přeražeb leží ča-

³ SCHWINKOWSKI, Walter: *Der Brakteatenfund von Grünroda*, Jahrbuch des Numismatischen Vereins zu Dresden auf das Jahr 1909, s. 32–46. Za poskytnutou informaci o přeražbách v depotu z Grünrody děkuji Mgr. P. Schneiderovi.

⁴ SCHWINKOWSKI, W.: *Der Brakteatenfund*, s. 40.

⁵ VORLOVÁ, Dagmar: *Hromadný nález pražských grošů z Hradce Králové*, Hradec Králové 2002, s. 117–128.

⁶ HÁSKOVÁ, Jarmila, České, moravské a slezské mince 10.–20. století. Národní muzeum v Praze – Chaurova sbírka III. *Pražské groše (1300–1526)*, Praha 1991, s. 36, č. 85.

⁷ HÁNA, Jiří: *Technické aspekty vývoje středoevropského mincovnictví do konce 19. století*, Klatovy 2007, s. 94.

⁸ NECHANICKÝ, Zdeněk: *Český kruhový peníz střížkem pro vídeňský fenik*, Numismatický časopis 3–4, 2012, s. 14–15. V tomto příspěvku byla mince chybně popsána jako ražba vídeňského feniku na českém kruhovém penízu se lvem. K tomu srov. GREGOR, Pavel: *Ke článku „Český kruhový peníz střížkem pro vídeňský fenik“*, Numismatický časopis 3–4, 2013, s. 10–11. Stejný exemplář zaznamenává také ŠAFÁŘ, Oldřich: *Poznámka ke studiu drobné mince 15. století*, Sběratelské zprávy pobočky v Hradci Králové č. 4–5, 1971, s. 16–17.

⁹ RICHTERA, Lukáš: *Netradiční doklad přeražby kremnického krejcaru z roku 1782*, Numismatické listy 66, 2011, s. 131–134; RICHTERA, Lukáš – ZMRZLÝ, Martin – ŠTÁSTKA, Václav – FOTTER, Rostislav: *Ještě k netradičnímu dokladu přeražby jednokrejcaru*, Numismatické listy 67, 2012, s. 43–48.

¹⁰ Např. ČERMÁK, Kliment – SKRBEK, Bedřich: *Mince království Českého za panování rodu Habsburského od roku 1526 II.*, Pardubice 1891–1913, s. 893.

sový úsek více než osmi staletí, mají všechny jeden společný rys: vznikly totiž záměrně s vědomím jejich vydavatele i výrobce mince.

Zcela jiným druhem anomálií jsou výrobní defekty na mincích, které souvisí s nepozorností pregéře či jeho pomocníka.¹¹ I když vznikly v podstatě stejným technologickým postupem, tedy opakovanou ražbou na nepřetavený střížek již zhotovené mince,¹² neměly by být v žádném případě zaměňovány s přeražbami v pravém smyslu toho slova, které byly zmíněny v předchozích odstavcích. Pro tyto výrobní defekty je charakteristická především ta skutečnost, že byly omylem raženy dvakrát týměž párem razidel (pokud se jednalo o dvoustranné mince), přičemž líc a rub býval často přeražen stranou opačnou. K tomu došlo za situace, že již jednou ražený střížek přilnul k ploše vrchního razidla a po jeho zvednutí se od něj uvolnil a převrátil. Na rubní razidlo dopadla mince obráceně, takže byl při opakované ražbě na vrchní rubní straně vybit líc a na spodní lící straně vyražen rub. S podobnými případy se setkáváme poměrně vzácně, protože výrobní zmetky vzniklé přeražbou z téhož páru razidel bývaly vyřazeny z mincovní produkce již při výstupní kontrole v mincovně a do peněžního oběhu se tak dostalo pouze malé procento takovýchto defektních mincí. Uvedené anomálie jsou v numismatické terminologii raženy mezi chyby ražební.¹³ Jeden exemplář mince, která patrně vznikla v důsledku stejné ražební chyby, na níž byl původní mincovní obraz přeražen obráceně stejnými razidly, je zmíněn ve zpracování nálezu mincí ze 13. století z Radíkovíc. Jde o denár Přemysla II. Otakara, který nese na obou stranách zároveň stopy lícího i rubního razidla.¹⁴

Jiným případem podobného defektu byly dvoustranné mince ražené pouze po jedné své straně dvakrát (lícím i rubním kolkem) a na straně druhé jen lícím razidlem. K jejich vzniku došlo stejně jako u přechozí skupiny, jen s tím rozdílem, že již jednou ražený střížek po svém uvolnění od razidla dopadl obráceně na nově vložený kotouček připravený k ražbě. Vrchní strana mince s obrazem reversu byla ražena podruhé lícím razidlem, strana spodní zůstala neporušena. Příkladem stejné anomálie může být jeden bílý peníz Vladislava II. Jagellonského s rubní stranou přeraženou lícem razidla se lvem, který byl evidován v popisu nálezu mincí ve Sněžném.¹⁵

Kromě mincí dvoustranných se někdy objevují omylem dvakrát ražené střížky i na mincích jednostranných. Známé jsou případy, kdy byl stejný mincovní obraz vybit jedním razidlem na líci i rubu mince, která měla být podle původního záměru ražena jednostranně. Taková chybová ražba mohla vzniknout dvěma způso-

¹¹ Problematika různých výrobních anomálií včetně technologie výroby mincí byla dosud nejpodrobněji zpracována J. Hánou, viz HÁNA, J.: *Technické aspekty*.

¹² HÁNA, J.: *Technické aspekty*, s. 94.

¹³ HÁNA, J.: *Technické aspekty*, s. 93.

¹⁴ BRÁDLE, Vojtěch – BLÁHA, Radek – SKALA, Jan: *Středověký depot z Radíkovíc. Platidla 13. století*, Fontes musei Reginaehradecensis 21, Hradec Králové 2015.

¹⁵ ŠŮLA, Jaroslav: *Nález mincí ve Sněžném. Příspěvek ke studiu bílých peněz Vladislava II.*, Acta musei Reginaehradecensis, Serie B – Scientiae sociales 11, 1969, s. 117–131. Za upozornění na dvakrát ražený bílý peníz v mincovním nálezu ve Sněžném a výrobní defekt na denáru Přemysla II. Otakara děkuji PhDr. V. Brádlemu z Muzea východních Čech v Hradci Králové.

by. První již byl popsán výše v souvislosti s bílým penízem Vladislava II. Jagellonského, kdy mince po vyražení jedné své strany dopadla obráceně na nový střížek. V tomto případě bylo ale podruhé otisknuto razidlo na rubní, původně hladké straně, takže byla mince ražena po obou stranách pouze jednou stejným razidlem. Druhou možností byla nesoustředěnost pregéřova pomocníka, který již vyhotovenou minci nejprve omylem přidal mezi ještě neražené střížky a po určité době ji vyňal a znovu položil pod razidlo.¹⁶

Chyboražba dvoustranné mince, která vznikla v důsledku nepozornosti práce v mincovně se objevila poměrně nedávno v dosud tiskem nepublikovaném nálezů mincí v k. ú. Dřevěnice (okr. Jičín), objeveném v únoru roku 2019. Depot obsahoval celkem 599 mincí, z nichž většinu tvořily pražské groše Václava IV. a menší část připadala na pražské groše Karla IV.¹⁷ Mezi zmíněným nálezovým souborem se vyskytl také jeden pražský groš Václava IV., který se od ostatních již na první pohled odlišoval dvojí ražbou provedenou jak na lící, tak i na rubní straně. Exemplář obsahuje stopy přeražby párem stejných razidel a jedná se tedy o výrobní zmetek, který nikdy neměl opustit mincovnu.

ČECHY, Václav IV. (1378–1419), mincovna *Kutná Hora*, pražský groš po roce 1400.

Av.: královská koruna

opis: **✠WEPICE**[ZLAVS TE]**RCVS**

✠DEIGR[ATIA REX BO]**EM**[I]**E**

Rv.: český dvouocasý lev

opis: **[✠✠✠G]****ROSSI**✠**PRA**[GENSES]

1. AR; 2,670 g; 27,3 x 28,7 mm; 7 h.

Lit.: typ Hána¹⁸ X–XIV. Zvětšeno 2:1.

¹⁶ K popisu takové ražby a okolností jejího vzniku např. HÁNA, Jiří: *Chyboražby mincí*, Numismatické listy 58, 2003, s. 58.

¹⁷ Popis nálezů z k. ú. Dřevěnice není předmětem tohoto příspěvku.

¹⁸ HÁNA, Jiří: *Pražské groše Václava IV. z let 1378–1419*, Plzeň 2003, s. 68–73.

●■ 1a: Perokresba líce – vrchní ražba
s královskou korunou a s částí lícního popisu.

●■ 1b: Perokresba líce – spodní ražba
s dvouocasým lvem a s částí rubního popisu.

●■ 1c: Perokresba rubu – vrchní ražba
s dvouocasým lvem a s částí rubního popisu.

●■ 1d: Perokresba rubu – spodní ražba
s královskou korunou a s částí lícního popisu.

Tato mince představuje kombinaci několika výrobních anomálií, mezi kterými jsou patrné chyby ražební i rytecké, které tvoří dvě základní skupiny chyborážeb mincí.¹⁹ Jako chyby rytecké jsou označovány chyby, které nevědomě způsobil člověk podílející se na výrobě razidla – rytec ražebního kolku. Pro takové chyborážby jsou typická zejména přehozená, vynechaná či přidaná písmena popisu nebo číslice v letopočtu. Stejná chyba se teoreticky mohla objevit na větším počtu mincí, k jejichž výrobě bylo použito stejné razidlo. Oproti tomu chyby ražební vznikly až na konci výrobního procesu z důvodu nepozornosti přegře, případně jeho pomocníka. Do této skupiny patří nejen výše uvedené defekty vzniklé opakovanou ražbou na mincovní střížek, ale i různé dvojrázy, excentricky ražené nebo nedoražené mince a ražby inkusní. Každá taková anomálie je v pravém slova smyslu jedinečná, protože lze vyloučit, že by v důsledku výrobního procesu,

¹⁹ Ke klasifikaci chyborážeb mincí viz HÁNA, J.: *Technické aspekty*, s. 88–99.

omezeného v našich zemích až do 16. století výhradně na ruční práci, vznikla identická defektní mince.²⁰

Na pražském groši Václava IV. pocházejícím z nálezů v Dřevěnicích je již na první pohled zřejmé, že líc i rub nesou obraz lva a zároveň i část vnitřního opisu aversu. V žádném případě zde nejde o inkusní minci, protože obraz na obou stranách mince je pozitivní. Strana s královskou korunou a lícními opisy (viz obr. 1a) byla ražena na střížku, kde byl původně vyhotoven motiv s dvouocasým lvem (viz obr. 1b). Z něj zůstaly zachovány pouze spodní tlapy a většina ocasu lva ve tvaru pravidelné osmičky. Přebití původního reversu mince lícním razidlem dokazuje prostřední opisový kruh aversu zasahující přes spodní smyčku ocasu lva a splývající s ním v místě před jeho rozvětvením. Kromě obrysu královské koruny tu jsou patrné vrchní lístky levé a pravé heraldické lilie a vrcholový i pravý list prostřední lilie, která je s největší pravděpodobností dotažená. Obraz královské koruny a lícní opis je v dolní polovině mince nedoražen. Další anomálii představuje rytecká chyba ve vnitřním opisu lícního razidla, z něhož jsou čitelné pouze některé litery. Tato chybovážba se projevuje absencí písmene I ve slově TERCIVS, takže čitelná část panovníkova jména zní **★WEPCE[ZLAVS TE]RCVS**. Opis pokračuje titulaturou panovníka **★DEIGR[ATIA REX BO]EM[I]E**. Ve vnitřním opisovém pruhu mezi písmenem S ve slově TERCVS a křížkem rozdělovacím znaménka před jménem panovníka se nachází výduť, která koresponduje s levou zadní tlapou lva na druhé straně mince. Kresba dolního obloučku písmene S ve slově TERCVS končí ostrou špičkou a má ve srovnání s jinými pražskými groši Václava IV. poněkud zvláštní tvar. Bohužel není možné rekonstruovat celé písmeno S, protože je patrná pouze jeho levá polovina. Zda se stejně provedená litera S nachází i ve slově WEPCEZLAVS, nelze vzhledem k nečitelnosti části opisu lícního razidla na každé z obou stran mince určit. Z opisu spodního razidla s českým lvem jsou patrná pouze písmena ROSS a AG.

Na druhé straně byl původní líc s královskou korunou (viz obr. 1d) přerážen motivem se lvem (viz obr. 1c), o čemž svědčí vzhled vnitřního perlovce rubního razidla překrývajícím v horní polovině mince litery N a C ve slově WEPCEZLAVS nebo poškození písmen lícního opisu při opakované ražbě. Obraz českého lva a rubního opisu je v horní polovině této strany mince nedoražen, a proto jsou viditelné jen asi $\frac{2}{3}$ jeho celkového obrazu. Patrné jsou spodní a část levé horní tlapy, ocas vycházející z levé zadní tlapy, 4 měsíčky ze spodní, 3 měsíčky střední řady hřívky a 2 malé měsíčky řady horní. Zda má lev na krku za sebou 3 nebo 4 měsíčky hřívky nelze kvůli nedoražení obrazu rozeznat. Ocas lva je před zahnutím směrem nahoru téměř rovný a je přerát ležatým měsíčkem, z něhož je viditelná pouze jeho pravá polovina. Po rozdělení ve dva prameny tvoří pravidelnou osmičku zakončenou třemi chomáči chlupů. Hlava lva, která by se měla nacházet v horní třetině mince, není zřetelná. V těchto místech je vidět část královské koruny ze spodní ražby, z níž se zachovaly jen horní a část pravého listu prostřední heraldické lilie a horní část pravé lilie. Z opisu rubního razidla lze přečíst pouze litery **★★★G[ROSSI★PRA[GENSES]**. V tomto opisu se nachází

²⁰ Srovnej též HÁNA, J.: *Chybovážby mincí*, s. 58–59.

zřetelný dvojráz ve slově GROSSI. Z vnitřního opisu lícního razidla s korunou jsou patrná písmena WEPIC a CVS, z opisu vnějšího pouze spodní křížek rozdělovacího znaménka za slovem DEI a počáteční litery GR slova GRATIA.

Původní ražba byla provedena na obou stranách ještě hladkého mincovního střížku výrazně excentricky, což není u pražských grošů Václava IV. nic neobvyklého. Posunutí razidla je patrné jednak na opisu GROSSI PRAGENSES (viz obr. 1b), který se ocitl částečně mimo plochu mincovního střížku, jednak na druhé straně groše ve vnitřním opisovém pruhu se slovy WEPICEZLAVS TERCVS (viz obr. 1d), který byl vyražen až u okraje mince. Popisovaný pražský groš Václava IV. byl ražen identickým párem razidel, což dokládá srovnání shodných tvarů liter W a N ve slově WEPICEZLAVS a písmen V a S ve slově TERCVS na obou stranách mince. Dostatečnou oporu pro toto tvrzení poskytuje také charakteristická kresba ocasu lva, který je před ohnutím směrem nahoru téměř rovný. Určité vodítko pro pouze základní a nepřiliš přesné typologické určení mince poskytují tlapy lva a celkový vzhled koruny. Kresba lva i koruny na popisované minci vychází z Hánovy standardní řady grošů Václava IV.²¹ Tlapy jsou velké s ostrými a dlouhými drápy, zasahujícími až do perlovce, které jsou typické pro mladší typy lvů. Koruna je dotažená, nepřiliš vysoká s výraznými perlami na lístcích heraldických lilí. Ve slově WEPICEZLAVS přichází „tupé“ písmeno N, charakteristické pro typy Hána VIII–XIV. Na základě uvedených zjištění lze tento pražský groš zařadit někam mezi typy Hána X–XIV, které byly vybíjeny ve druhé polovině vlády Václava IV., někdy po roce 1400.²²

Uvedený exemplář pražského groše Václava IV. ilustruje kombinaci několika výrobních defektů, mezi nimiž jsou zastoupeny nejen chyby ražební, ale i jedna chyba rytecká. Kromě již zmíněných chyb ražebních, kterými jsou dvojí ražba po obou stranách mince, posunutí razidla, nedoražení obrazu z vrchního razidla nebo dvojráz, se na uvedené minci vyskytla i chyba rytecká. Ta se projevila absencí litery I ve slově TERCIVS na lícním kolku.

Mincovníctví Václava IV. je všeobecně známé špatným vzhledem jeho pražských grošů. V poslední době se uvažuje o tom, že určitý vliv na kvalitu mincovního obrazu těchto mincí mohlo mít použití příliš tenkého střížku, který nebyl schopen vyplnit prostor daný reliéfem raznice a důsledkem této praxe byly proto ražby postižené výdutěmi.²³ Další důležitý faktor představovalo zhoršení ryzosti mincovní slitiny, která se vlivem většího obsahu mědi stávala tvrdší a pro ražbu s ostrým reliéfem tedy i méně vhodnou. Přestože uvedené změny při přípravě mincovních střížků měly jistý vliv na kvalitu vyražených mincí, nelze je klást do souvislosti se vznikem zde popsaného exempláře pražského groše. K výrobním defektům, jakými byly omylem dvakrát ražené mince, docházelo jistě zcela běžně a pokud se dochovaly do dnešní doby, jsou dokladem nepozornosti nejen samotného pregěře, ale i závěrečné kontroly prováděné v mincovně.

²¹ Viz katalog typů a variant HÁNA, J.: *Pražské groše*, s. 57–74.

²² HÁNA, J.: *Pražské groše*, s. 68–73, typ X–XIV.

²³ Touto problematikou se zabýval L. Richtera, viz RICHTERA, Lukáš: *Jednostranná ražba groše Václava IV. a její souvislost se zhoršující se kvalitou reliéfu pražských grošů*, *Folia numismatica* 27/1, 2013, s. 53–66.

73 • 2018 - 3-4

NUMISMATICKÉ LISTY 73 • 2018 ■ 3-4

Autor: akademický malíř Vladimír Pavlica. Lícni strana.
Sbírka: Česká národní banka. Zvětšeno 2:1.

20 | NÁRODNÍ
MUZEUM
let

Numismatické listy

73 • 2018 • 3-4

Vedoucí redaktor / Chief Editor: Luboš POLANSKÝ.

Redakce / Editors: Michal MAŠEK, Luboš POLANSKÝ, Jiří SLÁMA

Redakční rada / Editorial Advisory Board: Marek CAJTHAML, Petr HAIMANN,
Dagmar KAŠPAROVÁ, Jiří MILITKÝ, Věra NĚMEČKOVÁ, Vlastimil NOVÁK,
Borys PASZKIEWICZ, Zdeněk PETRÁŇ, Eduard ŠIMEK, Jan VIDEMAN, Petr VOREL.

Jazyková redakce / Language Editor: Roman LANG.

Kontakt / Contact Address: lubos_polansky@nm.cz • 224 497 283.

Anglická abstrakta a resumé překládá / English abstracts and summaries translated by
Gabriela & Vlastimil NOVÁK.

NÁRODNÍ MUZEUM

Vydává: Národní muzeum ve spolupráci s Českou numismatickou společností.

Technická příprava a grafická úprava: Quattro-Production s. r. o.

Tisk: Kleinwächter Holding, s. r. o.

Přímý prodej zajišťuje stánek v Nové budově Národního muzea. Distribuci povinných výtisků,
výtisků pro předplatitele a distribuci volných výtisků zajišťuje Obchodní oddělení,
Národní muzeum, Vinohradská 1, 110 00 Praha 1, telefon 224 497 159, fax 222 246 047
(ze zahraničí: telefon +420 224 497 159, fax +420 222 246 047), e-mail: publikace@nm.cz.
Zde se přijímají i objednávky předplatného, z ČR i ze zahraničí a poskytují informace o cenách
předplatného. Členům České numismatické společnosti zasílá Česká numismatická společnost,
Arménská 1372/10, 101 00 Praha 10 - Vršovice, telefon 271 730 775.

Vychází dvakrát ročně jako dvojčíslo.

Redakční uzávěrky jsou 1. dubna a 1. září.

Pokyny pro autory najdete na www.nm.cz/publikace.

© Národní muzeum, Václavské náměstí 1700/68, 110 00 Praha 1 - Nové Město.
ISSN 0029-6074 (print), 2533-5650 (online), MK ČR E 568. Praha 2019.

a

b

● **5: Příběhy z muzejních sbírek. Výstava k 140. výročí založení Českého muzea stříbra,**
garant výstavy: Josef KREMLA, autoři textů: Josef Kremla – Jana Králová,
9. května až 30. září 2017 Kutná Hora – Hrádek.

a) poklad Kácov 1951 (HN 9); b) poklad Kutná Hora – Mišpulky 1934 (HN 2).
Čísla v závorce odpovídají katalogu.

Vyobrazení k článku Josef KREMLA, *Depoty uložené v kutnohorském muzeu*, s. 146–155.

O b s a h

● □ Zdeněk PETRÁŇ <i>Michal Mašek padesátníkem!</i>	103
● □ Luboš POLANSKÝ <i>Bibliografie prací Michala Maška za léta 2002–2018</i>	104
● □ Zdeněk PETRÁŇ <i>Antoninus Pius – císař reprezentující „zlatý věk“ římského impéria</i> <i>Petráň, Antoninus Pius – Emperor representing the 'Golden Age' of the Roman Empire</i>	112
● □ Július FRÖHLICH <i>Tri neznáme typy keltských mincí zo stredných Čiech</i> <i>Three unknown types of the Celtic coins from central Bohemia</i>	116
● □ Jiří MILITKÝ <i>Neznámý keltský ¼statér – typ hlava Athény / čtyřnohé zvíře</i> <i>Unknown Celtic ¼-stater of the Athena head / four-legged animal type</i>	123
● □ Lenka VACINOVÁ <i>Vzácná varianta republikánského denáru typu RRC 222/1</i> <i>A rare variety of the Roman Republican denarius of the RRC 222/1 type</i>	130
● □ Jan BOUBLÍK <i>Výrobní defekty na pražském groši Václava IV.</i> <i>Defects in production of one Prague grossus struck under Wenceslas IV.</i>	139
● □ Josef KREMLA <i>Depoty uložené v kutnohorském muzeu</i> <i>Coin hoards preserved in the Kutná Hora (Kuttenberg) museum</i>	146
● □ Lukáš RICHTERA – Matěj BŘEZINA <i>Okrojené falsum pražského groše Ferdinanda I. a problematika okrajování pražských grošů</i> <i>Clipped forgery of the Prague grossus of Ferdinand I and problems with clipping of the Prague grossi</i>	156
● □ Eduard ŠIMEK <i>K počátkům kutnohorské ražby tolarů Maxmiliána II. v roce 1573</i> <i>Notes to the beginning of the thaler production under Maximilian II in Kuttenberg in 1573</i>	174
● □ Pavel VOJTÍŠEK <i>Zajímavý vratislavský tříkrejcar Ferdinanda II.</i> <i>An interesting three-kreuzer piece struck under Ferdinand II in Breslau</i>	180
● □ Daniel KOVÁŘ <i>Pamětní medaile v základním kameni kostela sv. Anny v Českých Budějovicích</i> <i>A commemorative medal reminding setting of the foundation stone of the St. Ann Church in České Budějovice</i>	184
● □ Šárka VICHEROVÁ <i>Pamětní mince vydané v roce 2018</i> <i>Commemorative coins produced in 2018</i>	189
● □ konference <i>Archeologie a veřejnost 10/2018. Neprofesionálové v archeologii.</i> <i>Modely interakce archeologie a uživatelů detektorů kovů (Miroslav DAŇHEL)</i>	198